

pa na proštovem sedežu, ker „od njunega upliva pričakuje, da se „hydra narodnosti“ potrè med častiti duhovščino našo“. Čudno se mora svetlemu knezoškofu, ki imajo še vso moč višega duhovnega pastirstva v sebi, zdeti to, da jim nemškutarstvo ljubljansko daje „koadjutorja“ in „naslednika“ ob enem; preblagi ranjki prošt Kos pa tudi nikoli ne bi bili verjeli, da jim bode g. Savaschnigg naslednik v proštiji in morebiti tudi v deželnem poslanstvu, ker oni so bili v okolici kranjski za poslanca izvoljeni enoglasno, g. Savaschnigg pa je v okolici ljubljanski dobil tudi en cel glas. Gotovo je „Pressini“ dopisnik omenjenima gospodoma malo ljubavi skazal s tem, da jima je najvišji duhovni službi v naši deželi podelil, ker priporočilo od te strani, ktera po veliki večini v deželi nima celó nikakoršne simpatije, je zelo neugodno po Schillerjevih besedah, ki pravi: „dieser gefallen ist schlimm“. Sicer pa je dopisnik sopet očitno pokazal lažnjivost novoêrnega „liberalizma“, ki za-se hoče vso svobodo, drugim državljanom — in to so duhovni kakor vsak drug — pa še ne dopušča tega, da bi „brez cenzure škofove“ smeli pošteno narodno čutje imeti in po tem misliti in ravnati! Tako „liberalizem“ povsod kliče po policiji!

— (Fotografična slika rajncega prošta Antona Kosa) se dobi pri fotografu Dzimskiju. To odgovarjamo mnogostranskemu popraševanju, ki nam je došlo.

— Preč. gosp. Mat. Mršol je za korarja izvoljen. Gosp. Wurner, dozdej profesor gimnazije v Kranji, pride v Ljubljano, gosp. Horvat pa v Celje. — Namesti pl. Felsenbrun-a pride pl. Possaner za c. kr. višega finanč. svetovalca v Ljubljano.

— Po želji gosp. dr. Račkega je gosp. dr. Jan. Bleiweis prijatelju našega naroda in slavnoznanemu francozkemu književniku gosp. Ljud. Leger-u, profesorju slovanske književnosti na „college de France“ v Parizu, ki bode letos razlagal slovstvo jugoslovanskih plemen, imenito slovensko, hrvaško-srbsko in bulgarsko, poslal imenitnejše knjige slovenske, iz katerih more proučiti slovensko književnost.

— Sl. osnovalni odbor žavskega tabora je tudi čitalnici ljubljanski v dar poslal svetlopis (fotografijo) imenitnega štajarskega tabora. Drag zgodovinsk spominek jej je to krasno darilo!

— Kakor so „Novice“ že oznanile, je 3. občni zbor „društva za brambo narodnih pravic“ danes zvečer ob 7. uri v čitalnični dvorani. Odbor bode zboru predložil 3 obrise Vodnikovega spominka in pregled stroškov.

— V čitalnici je v nedeljo ples brez „besede“; začetek ob 8. uri.

— (Sokolov večer) v saboto, kterege sta gospoda Jeločnik in Zalar izvrstno ravnala, je bil poln „židane volje.“

— (Tožnih dni ponarejalcev bankovcev) še ne bo morebiti 8 dni konec. Zaslišani so dozdej bili zatoženci in okoli 30 prič, pa zaslišati jih je 84 v vsem skupaj. Potem še le bo državni tožnik svoje predloge stavil, zatem se začnó 7 advokatov zagovori, in po vsem sodi sodnija.

— (Zima — pust — petroleum — „Kranjec“ in „Kranjica“.) Zima z malo snegom a velikim mrazom se je po dolgem obotavljanji zdaj vendar le začela (danes 19. t. m. ga nam gorkomér kaže 12 stopinj). Predrzne cvetke, ki so prezgodaj na svet se prikazale, so glavice svoje spet položile v spanje. Pa saj je tako tudi z marsikakimi nadami človeškimi, političnimi in nepolitičnimi; mrzli srež jih hipoma popari! — Tudi pusta še zebe: prva plesa v kazini in čitalnici nista bila niti krop niti voda. Vendar je kazina spet brž prvokrat pokazala, da tudi s §. 1. novih državljskih postav ni

resnica. Ta §. pravi, da so si vsi državljsani enaki, — a v kazini vidimo, da si niso, kajti ljubljanski „Herrenhaus“ se še celó na plesišču strogo loči od „Haus der Gemeinen.“ Pa kaj nas to briga! da je le „Tagblatt“ — „der Verfassungstreue“ — ž njimi zadovoljen. — Stare babice pravijo, da tudi še letos bode „kraljica“ bala vselej tista, ktera ima te „velike zasluge“, da jej mož ali oče kupi najdražjo obleko. Da bi le veliko tacih „pustnih kraljic“ bilo, potem si saj trgovci in krojači nekoliko pomorejo iz svojih zadreg! — Padarji pa se bojé, da bode tudi letos na balih hudih srčnih ran vsekanih, ktere se ne zacelijo tako cenó, kakor petroleum gotovo zaceli ozeblino na rokah in nogah, da se le dvakrat dobro namažejo. — V nedeljo so oklicali v Šenklašču ženina, ki je bil rojen 1795. l. Prav tako! Saj je marsiktera žena s starčekom dandanes bolj zadovoljna nego marsikaka mlada z mladim. — Še eno poroko, in to prvo „civilno“ v Ljubljani, moramo omeniti, ki se je dovršila na ulicah vélikega našega trga. Lepa „Kranjica“ si je dolgo iskala možá in ker ga ni bilo, je že žalosti nekoliko obledéla; zdaj ga je dobila in to prav čvrstega zalega fanta „Kranjca.“ Da pa naši častiti bralci dolgo ne iščejo uganjke tej zastavici, povemo jim, da podobi v štacuni „pri Kranjici“ je naš akademični malar Kühnl naredil lep par v Sovanovi štacuni „pri Kranjcu.“ Tako ima zdaj „Kranjica“ „Kranjca“, samo to je hudo, da moreta ločena živeti.

— Ker se katoliška družba zdaj v resnici pričinja, bo treba skrbeti tudi za primerno bukvarnico. Gospodje, kateri bi hotli za tako bukvarnico darovati bukve, zemljevidov, časnikov, rokopisov, so prošeni, da bi oddali take reči ali pri katerem začasnih odbornikov, ali pa pri gosp. dr. Jurju Sterbencu, kapl. pri sv. Jakopu v Ljubljani. Gr. Wurmbrand

za odbor.

— (Razpis darila.) Odbor dramatičnega društva je v zadnji seji sklenil, da se razpiše darilo 25 goldinarjev za najbolji izvorni tekst (libretto) komične opere. Rokopisi pošiljajo naj se do 10. aprila t. l. odboru. Honorirali se bodo primerno tudi drugi dobri rokopisi, katerim se omenjeno darilo ne bode moglo prisoditi. Vsa čč. vredništva slovenskih časopisov prosimo, da blagovolé priobčiti ta razpis v svojih listih.

Odbor.

— (V razjasnilo.) Dopisnik iz Ljubljane v 6. listu „Slov. Naroda“ piše to-le: „Iz zanesljivega vira sem izvedel, da je pri prošlem zasedanji kranjskega zbora v narodnem klubu dr. J. Bleiweis predlagal, da bi se v zboru resolucija ali vsaj adresa naredila, v kateri bi se kakor glavna točka svetilo: zahtevanje zedinjenja Slovencev. Pa padel je v klubu s svojim predlogom, in bilo mu je na voljo dano o tem „nevažnem (!)“ predmetu mimogrede ktero povedati, kar je tudi, kakor veste, storil.“

Dolžnost do národnega kluba me veže, povedati očitno, da ni res, da bi bil kdo družnikov mojih v klubu nasprotoval mojemu predlogu o resoluciji za zedinjenje Slovencev zaradi tega, da je stvar „nevažna.“ Razlogi mojih prijateljev, ki važnost zedinstva tako temeljito cenijo kakor vsak drug, in to ne še le od lani, bili so vse drugi, mnogovrstni in tako tehtni, da sem po parlamentarnem običaji brez daljega upora se udal nasprotnemu soglasnemu mnenju prijateljev svojih.

Dr. Jan. Bleiweis, klubu prvomestnik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Zbornica poslancev je 15. dne t. m. začela spet svoje delovanje. Vlada jej je med družim

predložila spet novih davkovskih postav; čuden je bil odgovor ministra zarad Dalmacije; po katerem je ločena iz zveze „trojedne“ kraljevine in ne spada pod Ogersko; dunajska vlada tudi nič ne dá na to, da je ogersko ministerstvo Hrvatom obljube delalo. In prečudni odgovor je celó Rauchovo „Agramerico“ tako na konja posadil, da med drugim pravi: „Mi ne trpimo, da bi kdo drug segal v naše ustavne pravice naše zemlje.“

— Unidan je nek velik vinsk trgovec postavil v svoj klet (kelder) sodec, ki drži 1000 veder vina, ki ga je napolnil s samo dobrim pridelkom lanskim. To je prvi sodec te velikanske mere na Dunaji!

Iz Trsta piše „Primorec“: Batalijon slovenski v tržaški okolici ostane brambovsk batalijon (Landwehr). Uredjen bode drugači nego je sedaj in dobode častnike iz armade. — Novim učiteljem in duhovščini v tržaški okolici je mestni magistrat prepovedal vpisati se v čitalnice. Ali sme magistrat to storiti? Iz katerega vzroka je to storil? Tu magistratu naravnost povemo, da stopa čez vojence, kajti on nima oblasti samovoljno take prepovedi dajati. Ako pa ta samovoljnost le iz nekaterih magistratnih uradnikov izhaja, naj jih župan ali kdor je za to postavljen, zavrne! — Združenje Istre s Trstom. „Cittadino“ unidan našteva vse dobičke, ktere bi imela Istra od tega združenja in omeni, da Slovenci svoje poželjive poglede obračajo na njo, ter bi jo radi svoji deželi pridružili. Smeha vredno je, ker piše: „Ako bi Istra imela Trst za glavno mesto, bi se laže branila slovanskim nameram.“ Ali ne vé „Cittadino“, da je Istra slovanska? da je v njej 174.000 Slovencev in Hrvatov in 61.000 po mestih bivajočih Italijanov? „Cittadino“ se za istranske Slovence še zmeni ne, ter misli, da so se uže napili laške kulture, kakor bi tudi rad videl, da bi tržaška okolica se je napila; al ona stoji kot stena, v katero morski valovi zastonj ploskajo. Zakaj da omenjeni časopis to donša, lahko vsak ugane.“

Ogersko. Vse je na nogah zarad novih volitev za deželni zbor. Stranka Deakova in stranka levičnikov delate na pretrganje, in spet je Košut poslal Magjarom pismo, katero jim pravi, da novi dvlizem je na škodo Trans- in Cislajtani. Program levičnikov iz Železne županije (Eisenburger Comitatus) to-le hoče: „Postave od 1848. leta, da je vojska, denarstvo in kupčijstvo ogerske vlade popolnoma samostojna, — da je armada samostojna, — da Ogerska ima svoje zastopnike pri vnanjih vladah, — da imamo prava poročstva za samostojnost svojo pod gospodstvom Habsburške rodovine, — delegacije in skupno ministerstvo naj prestanejo, — vse sedanje privilegije in predpravice naj nehajo, v verskih zadevah bodi popolna prostost; narodna vprašanja naj se rešijo v duhu svobodnem; v državnem in pravnem gospodarstvu naj vijejo demokratična načela.“ — Ako ta stranka na vrh pride, lahko se vidi, kamo Avstrija pride!

Francozko. Iz Pariza. Konferencija zarad turško-grških homatij je pri kraji. Bili so namestniki vlad 6krat skupaj, toda brez namestnika grške vlade, ki ni hotel vmes, in zato ne, ker mu niso dovolili, da bi bil glasoval kakor drugi. Kaj je konferencija prav za prav sklenila, se še ne vé; to pa je gotovo, da je angleške vlade namestnik podrl sklep, da se grška vlada mora prisiliti, da stori to, kar so sklepi konferencije. Grška vlada se na vso moč za boj pripravlja — in turško vprašanje se bliža rešitvi, katero želé vsi Slovani. — To postopanje evropske diplomacije o homatijah turško-grških daje nam povod, da iz „Reform“ posnamemo sledeče vrstice skoz in skoz resnične: „Ko je Turk

v Evropo pridiral in svojo silo tukaj širil, je mnogo deželá strašno trpelo od tega krvoločnega naroda, zlasti pa Poljsko, Ogersko in Avstrija, v tej pa so zlasti Hrvatje in Slovenci morali veliko krvi preliti; še živijo v narodu pesmi, ki popisujejo trpljenje naših očetov in junaštvo naših prededov. In zdaj, ko Turčiji zadnja ura bje, zdaj žuga propad turške sile spet stresti vso Evropo; bati se je, da potoki krvi vnovič tekó. — Večna je sramota Evropi, da je tartarski drhali obveljalo, na evropski zemlji ustanoviti gospodstvo sile, čegar glavni namen bil je ropati krščanske dežele, moriti kristjane, preganjati kristjanstvo in omiko krščansko; saj še do današnjega dne imenuje turk kristjana psa (giaur) — kristjanske prebivalce pa čedo (rajab), in tako tudi ž njimi ravná. Kako vendar je bilo to le mogoče, da je ustanovil Turk, največi sovražnik kristjanstva, državo v Evropi; da se je mógla zdržati in da je mógla nekoliko časa se razprostirati celó tje do nemških mej? Nikakor drugač, kakor tako, da med kristjanskimi vladami ni bilo edinosti, da je vsaka le svoj dobiček pred očmi imeli in ni pustila drugi kaj. Francozka vlada, ki se imenuje „najbolj kristjansko vlado“, je večkrat celó v zavezi bila s Turkom zato, da bi Avstrijo pogubila. Vrh tega so Evropejci takrat čez morje v Ameriko se plazili, da so ondi zlatá iskali in Indijance k kristjanski veri preobračali, med tem pa so najlepše jutrove dežele — prvotna sela omike, semišča kristjanstva — prepustili trinogu, da je moril kristjane in vsako njihovo pravico z nogami teptal. Celó grob Izveličarja našega je prišel rabeljnom kristjanstva v pest in kristjani so morali in še dandanes morajo si v posebno milost šteti, da jim Turk dovoli, da smejo moliti na svetem grobu. Ali je po takem čuda, da pravi Turk nas kristjane pse imenuje! — Res pa je tudi, da je bilo veliko boja in vojská zoper Turka, in da se je Avstrija po nekterih junakih slovanskega naroda slavno obnašala. Dandanes pa, ko evropska Turčija konec jemlje, vidimo žalibog, da spet vse večje vlade razun ene (ruske) tišijo v to, da bi Turka na nogah obdržale. Kristjanske vlade raje pustijo Turku vse, kakor da bi si same privoščile košček razvalin turških; posebno pa delajo svobodúhi kristjanski v to, da le polomesec sije na Hagii Safijo v Carigradu zato, da ne bi Rus mogel križa Kristusovega postaviti na mahomedansko cerkev. To je jedro malovredne diplomacije: samo iz strahú pred Rusom je evropska politika turška“!

Grško. — Redovna armada šteje 30.000 vojakov, kateri se zdaj na odločenih krajih zbirajo. Zraven teh je pa še 30.000 mož národne straže in prostovoljcev. Tudi orožja imajo dovolj, namreč 80.000 pušk v arsenalih in 200.000 jih je med ljudstvom. — Turško vojaštvo pa ni v tako dobrem stanju. Vse je v neredi. Vsa redovna vojska šteje le 150.000 mož in ti ne zadostujejo za današnje potrebe, kajti na meje mora Turk veliko vojakov postaviti. Neredovna vojska obstoji iz samih smeti. Vsa vojska sploh je slabo orožena, toraj vse kaže, da bode Turčiji odklenkalo, ako jej kristjanske vlade ne pomagajo živeti.

Listnica vredništva. Gosp. dopis. „od gorenske strani“: Ne kaže nekdanje slave svetu razodevati.

 Današnjemu listu je na ogled priložen „Besednik“.

Kursi na Dunaji 19. januarja.

5% metaliki 60 fl. 65 kr.	Ažijo srebra 118 fl. 65 kr.
Narodno posojilo 65 fl. 40 kr.	Cekini 5 fl. 71 kr.